

Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har den 27 mars 2008 beslutat anmoda övriga utskott att yttra sig över regeringens skrivelse 2007/08:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen och eventuella motioner.

Inga motioner har väckts med anledning av skrivelsen.

Konstitutionsutskottets anmodan föranleder följande yttrande från arbetsmarknadsutskottet.

Skrivelsen

Totalt redovisas 16 riksdagsskrivelser under Arbetsmarknadsutskottet i det register som ingår i skrivelsen. Av dessa rapporteras 8 skrivelser som slutbehandlade och 8 som inte slutbehandlade.

Utskottets överväganden

Inledande kommentar

I sitt yttrande till konstitutionsutskottet våren 2006 (2005/06:AU3y) framförde arbetsmarknadsutskottet följande:

Utskottet vill (– – –) poängtera den stora principiella betydelsen av att regeringen följer riksdagens beslut och tillgodoser de önskemål som omfattas av tillkännagivandena. Därför bör det enligt arbetsmarknadsutskottets mening vara en prioriterad uppgift för regeringen att se till att riksdagsskrivelserna kan avslutas. I de särskilda fall då regeringen inte anser sig kunna efterkomma riksdagsbeslutet bör regeringen utan dröjsmål redovisa sin inställning till riksdagen på det sätt som konstitutionsutskottet tidigare angett.

Utskottet vidhåller denna uppfattning.

Inte slutbehandlade skrivelser

När det gäller de skrivelser som anges som inte slutbehandlade kan följande nämnas. Den punkt under vilken redovisningen sker i regeringens skrivelse återfinns inom parentes.

1. Lönebidrag i bestående anställningsförhållanden

Regeringens skrivelse

(A1) Riksdagsskrivelse 1999/2000:83, betänkande 1999/2000:AU1, avser behandlingen av budgetpropositionen för år 2000, anslag för utgiftsområdena 13 och 14. Skrivelsen är inte slutbehandlad i en del. Moment 37 om anslag på utgiftsområde 14 för 2000, delmoment j, avser ett tillkännagivande om lönebidrag i bestående anställningsförhållanden. Enligt regeringens skrivelse beslutade regeringen i december 2005 om tilläggsdirektiv till Utredningen om översyn av vissa delar av arbetsgivarens rehabiliteringsansvar (dir. 2005:127). Utredningen lämnade betänkandet *Fokus på åtgärder – En plan för effektiv rehabilitering i arbetslivet* (SOU 2006:107) den 6 december 2006. Vissa delar av utredningens förslag har beretts i Regeringskansliet och promemorian Arbetsgivarens rehabiliteringsutredning har remissbehandlats. Regeringen avser att återkomma till riksdagen i frågan under 2008.

Arbetsmarknadsutskottets kommentar

När det gäller frågan om att bevilja lönebidrag i bestående anställningsförhållanden uttalade utskottet i det berörda betänkandet att man bör överväga om det finns situationer när detta kan vara befogat. Utskottet underströk samtidigt att en sådan möjlighet inte får innebära att arbetsgivarens allmänna ansvar för arbetstagarens rehabilitering minskar.

Frågan har också omfattats av Lönebidragsutredningen. I utredningens betänkande *ArbetsKraft* (SOU 2003:95) övervägdes för- och nackdelarna med att bevilja lönebidrag för redan anställda. I budgetpropositionen för 2006 redovisade regeringen sin bedömning att det kan finnas negativa effekter som t.ex. inskränkningar i arbetsgivarens rehabiliteringsansvar, vilket enligt regeringen innebar att det ”för närvarande inte bör göras några förändringar i denna del”. Utskottet ansåg i sitt budgetbetänkande (bet. 2005/06:AU1) att resultatet av den ovan nämnda översynen borde avvaktas.

Enligt förra årets skrivelse (skr. 2006/07:75) avsåg regeringen att under våren 2007 lämna en proposition till riksdagen.

Enligt nu inhämtad underhandsuppgift från Arbetsmarknadsdepartementet planeras att ärendet ska beredas inför budgetpropositionen för år 2009.

Utskottet konstaterar nu att det är mer än 8 år sedan tillkännagivandet gjordes. Utskottet har tidigare (2004/05:AU3y) med kraft betonat vikten av att regeringen skulle återkomma till riksdagen så att skrivelsen kunde slutbehandlas utan ytterligare dröjsmål. Utskottet utgår nu från att regeringen återkommer till riksdagen så snart som möjligt.

2. Företagares rätt till a-kassa

Regeringens skrivelse

(N17) Riksdagsskrivelse 2003/04:185, betänkande 2003/04:AU6, avser ett tillkännagivande om företagares rätt till a-kassa. Enligt skrivelsen tillkallade regeringen den 30 mars 2006 en särskild utredare med uppdrag att se över företagarnas försäkringsvillkor i trygghetssystemen (dir. 2006:37). Den 14 december 2006 beslutade regeringen om tilläggsdirektiv till utredningen (dir. 2006:129). Den 22 november 2007 beslutade regeringen om ytterligare tilläggsdirektiv till utredningen (dir. 2007:156). Utredaren ska enligt skrivelsen redovisa hela sitt uppdrag senast den 29 augusti 2008.

Arbetsmarknadsutskottets kommentar

Det nu berörda tillkännagivandet i april 2004 avsåg en begäran om en parlamentarisk utredning för att skyndsamt se över företagares ekonomiska situation vid arbetslöshet. Regeringen tillsatte, som framgått, en särskild utredare eftersom utredningen fick ett betydligt bredare uppdrag än enbart frågan om arbetslöshetsförsäkring. Det senaste tilläggsdirektivet innebär att den särskilda utredaren, utöver sitt tidigare uppdrag, bl.a. ska lämna förslag om hur sjukförsäkring för företagare bättre kan anpassas till före-

tagarnas behov och möjlighet att vara täckta av försäkringen. Utskottet vill betona vikten av att frågan om företagarnas försäkringsvillkor vid arbetslöshet blir övervägd och utgår från att regeringen efter det att utredningen lämnat sitt slutbetänkande återkommer till riksdagen så snart som möjligt.

3. A-kassa vid förtroendeuppdrag

Regeringens skrivelse

(A2) Riksdagsskrivelse 2004/05:181, betänkande 2004/05:AU4, avser ett tillkännagivande om a-kassa vid förtroendeuppdrag. Enligt skrivelsen bereds ärendet med avsikt att återkomma till riksdagen under 2008.

Arbetsmarknadsutskottets kommentar

I betänkandet menade utskottet att möjligheten att ha politiska uppdrag är en viktig del i demokratin. Utskottet ansåg att det fanns skäl att närmare överväga frågan om ersättningsrätt m.m. för personer med förtroendeuppdrag och att regeringen borde återkomma till riksdagen om detta. Vid behandlingen av regeringens skrivelse våren 2006 (yttr. 2005/06:AU3y) utgick utskottet från att regeringen skulle återkomma i enlighet med tillkännagivandet så snart som möjligt. Utskottet hade därmed ingen invändning mot att skrivelsen kvarstod som inte slutbehandlad.

Det har nu gått tre år sedan tillkännagivandet gjordes. Utskottet anser att det är angeläget att regeringen återkommer till riksdagen så snart som möjligt.

4. Kringgående av lagen om anställningsskydd

Regeringens skrivelse

(A3) Riksdagsskrivelse 2004/05:225, betänkande 2004/05:AU8, avser ett tillkännagivande om kringgående av lagen om anställningsskydd. Enligt skrivelsen bereds ärendet med avsikt att återkomma till riksdagen under 2008.

Arbetsmarknadsutskottets kommentar

När det gäller frågan om kringgående av lagen om anställningsskydd anförde utskottet att man genom att bryta upp verksamheter i olika bolag, bilda dotterbolag och genomföra omorganisationer kan kringgå turordningsreglerna. Utskottet ansåg att det är helt oacceptabelt om företag på detta sätt handlar i strid med intentionerna bakom lagstiftningen. Utskottet förutsatte att regeringen uppmärksammar detta problem och återkommer till riksdagen med förslag till åtgärder om det skulle visa sig behövt.

Även när det gäller denna riksdagsskrivelse utgår utskottet från att regeringen återkommer till riksdagen så snart som möjligt.

5. Lönebidrag efter 65 år

Regeringens skrivelse

(A4) Riksdagsskrivelse 2005/06:109, betänkande 2005/06:AU1, avser behandlingen av budgetpropositionen för 2006. Skrivelsen är inte slutbehandlad i en del. Moment 16 avser ett tillkännagivande om lönebidrag efter 65 år. Enligt skrivelsen har åtgärder för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga inom arbetsmarknadspolitiken varit föremål för översyn. Regeringen avser att återkomma till riksdagen under 2008.

Arbetsmarknadsutskottets kommentar

Tillkännagivandet om lönebidrag efter 65 år innebär att utskottet i betänkandet vidhöll den uppfattning som framfördes i betänkande 2000/01:AU10 att en lönebidragsanställning bör kunna fortsätta även efter fyllda 65 år om detta är befogat. Utskottet konstaterade att lagen om anställningskydd (LAS) numera ger arbetstagaren rätt att stanna kvar i arbetslivet till 67 år. Då lönebidragsanställda omfattas av LAS ansåg utskottet att de tankar som låg bakom lagändringen borde få ett tydligt genomslag vid bedömningen av om fortsatt lönebidrag ska lämnas.

Enligt underhandsuppgift från Arbetsmarknadsdepartementet planeras att ärendet ska beredas inför budgetpropositionen för år 2009. Mot denna bakgrund har utskottet inget att invända mot att skrivelsen kvarstår som inte slutbehandlad.

6. ILO-konvention nr 94

Regeringens skrivelse

(A5 och Fi16) Riksdagsskrivelser 2005/06:174 och 175, betänkande 2005/06:AU3, avser ett tillkännagivande om ratificering av ILO-konventionen nr 94.

Av regeringens skrivelse framgår att Upphandlingsutredningen 2004 har haft i uppdrag att utreda om ILO:s konvention nr 94 är förenlig med de nya EG-upphandlingsdirektiven (2004/17/EG och 2004/18/EG). Utredningen, som sett det som motiverat att belysa även andra frågor som aktualiseras i sammanhanget, anförde i slutbetänkandet *Nya upphandlingsregler 2* (SOU 2006:28) att det i dagsläget får anses osäkert om en tillämpning av de krav konventionen ställer är förenliga med upphandlingsdirektiven och andra gemenskapsrättsliga regler. Enligt utredningen är det en annan sak om en ratifikation ändå kan vara lämplig. EG-domstolen har i dom den 18 december 2007 i mål C-341/05 (Laval un Partneri Ltd mot Svenska Byggnadsarbetareförbundet, Svenska Byggnadsarbetareförbundets avdelning 1, Byggettan och Svenska Elektrikerförbundet) funnit att krav

på anslutning till svenskt kollektivavtal med det innehåll som Byggnadsarbetareförbundets avtal hade i domen inte får ställas i ett upphandlingsförfarande. Mot den bakgrunden fortsätter beredningen inom Regeringskansliet.

Arbetsmarknadsutskottets kommentar

ILO:s konvention nr 94 om arbetsklausuler i kontrakt där en offentlig myndighet är part innebär i korthet att samhället ska ställa sociala krav på sina leverantörer av varor och tjänster. Konventionen har inte ratificerats av Sverige. I betänkandet betonade utskottet för sin del vikten av att ILO-konventionen nr 94 kan ratificeras. Av artikel 3 i konventionen framgår att lämpliga åtgärder ska vidtas för att tillförsäkra arbetstagarna rimliga och rättvisa skydds- och välfärdsförhållanden i sådana fall där föreskrifter om arbetarskydd och välfärdsåtgärder inte redan följer av lag, kollektivavtal eller skiljedom. Konventionen ger också möjlighet att ställa kontraktsvillkor som går ut på att gängse lönenivå enligt kollektivavtalet ska tillämpas. Utskottet såg detta som en mycket angelägen fråga.

Frågan har också tagits upp i finansutskottets betänkande 2007/08:FiU7 där utskottet hänvisar till den beredning som pågår i Regeringskansliet.

Enligt underhandsuppgift från Finansdepartementet behöver domen i det s.k. Laval-målet analyseras för att se vad den innebär bl.a. för en eventuell ratifikation. Regeringen tillsatte den 10 april 2008 en särskild utredare för utredning av konsekvenser och åtgärder med anledning av EG-domstolens dom (dir. 2008:38).

Utskottet noterar att även den nyligen meddelade domen i målet Dirk Rüffert mot Land Niedersachsen (C-346/06) kan komma att uppmärksammas i sammanhanget.

Utskottet har ingen invändning mot att skrivelsen kvarstår som inte slutbehandlad.

7. Statliga insatser för nyanlända invandrare

Regeringens skrivelse

(IJ7) Riksdagsskrivelse 2006/07:100, betänkande 2006/07:AU6, avser ett tillkännagivande om statliga insatser för nyanlända invandrare. Tillkännagivandet i moment 1, uppdelat i tre delmoment, anges som icke slutbehandlat i skrivelsen.

I skrivelsen anges följande för de olika delmomenten:

a) Den 8 mars 2007 beslutade regeringen om uppdrag till Migrationsverket och länsstyrelserna att vidta de åtgärder som krävs för att myndigheterna från och med den 1 juli 2007 ska ha en fungerande organisation för att kunna utföra nya uppgifter till följd av Integrationsverkets avveckling den 30 juni 2007. Den 7 juni 2007 beslutade regeringen om ändring i instruktionen för Migrationsverket, och om ändringar i förordningen om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten respektive förordningen med länssty-

relseinstruktion. I november 2007 beslutade regeringen om ändring i instruktionerna för Statens skolverk och Arbetsförmedlingen. Den 6 december 2007 beslutade regeringen om förordning med instruktion för Försäkringskassan. I förordningarna har, enligt skrivelsen, ansvar och uppdrag avseende insatser för nyanlända invandrare inom respektive verksamhetsområde tydliggjorts för myndigheterna.

b) Den 3 april 2007 beslutade regeringen att tillkalla en särskild utredare med uppgift att se över och lämna förslag om ansvar, utformning och finansiering av flyktingmottagande samt andra insatser som sammantaget påskyndar och ökar möjligheterna till etablering på arbetsmarknaden för nyanlända flyktingar och skyddsbehövande i övrigt samt deras anhöriga (dir. 2007:52).

c) Regeringen har i budgetpropositionen för 2008 (prop. 2007/08:1) redovisat vissa förändringar i det statliga åtagandet som rör introduktionen för nyanlända. Regeringen avser att återkomma med en beskrivning av på vilket sätt det statliga åtagandet rörande introduktionen för nyanlända i övrigt har förändrats i anslutning till budgetpropositionen för 2009.

Arbetsmarknadsutskottets kommentar

Tillkännagivandet innebar bifall till framställning 2006/07:RRS13 från Riksrevisionens styrelse om statliga insatser för nyanlända invandrare.

Enligt underhandsuppgift från Integrations- och jämställdhetsdepartementet är momenten a) och b) slutbehandlade och c) inte slutbehandlat.

Utskottet har mot bakgrund av redovisningen i regeringens skrivelse ingen invändning mot att riksdagsskrivelsen i den berörda delen kvarstår som inte slutbehandlad.

Slutbehandlade skrivelser

Utskottet vill till sist göra följande kommentar. En av de riksdagsskrivelser som redovisas som slutbehandlad, 2007/08:72, bet. 2007/08:AU1, momenten 3 delmoment a, 21, 22 och 25, avser godkännanden av förslag i budgetpropositionen om hemutrustningslån, mål för integrationspolitiken, statsbidrag för organisationer bildade på etnisk grund respektive mål för Urban utvecklingspolitik och upphävande av det nuvarande målet för politikområdet. Enligt underhandsuppgift från Integrations- och jämställdhetsdepartementet, som ansvarar för behandlingen av momenten, har man gjort bedömningen att dessa moment inte behöver återrapporteras till riksdagen.

Utskottet anser att jämförelse kan göras med de nya mål för jämställdhetspolitiken som föreslogs i proposition 2005/06:155 och godkändes av riksdagen, bet. 2005/06:AU11, rskr. 2005/06:257. I den efterföljande skrivelsen (skr. 2006/07:75) redovisade regeringen att riksdagsskrivelsen lagts till handlingarna.

Stockholm den 17 april 2008

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Hillevi Engström

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Hillevi Engström (m), Sven-Erik Österberg (s), Tomas Tobé (m), Sylvia Lindgren (s), Elisabeth Svantesson (m), Lars Lilja (s), Maria Stenberg (s), Jan Ericson (m), Désirée Pethrus Engström (kd), Anna König Jerlmyr (m), Josefin Brink (v), Ann-Christin Ahlberg (s), Hans Backman (fp), Ulf Holm (mp), Patrik Björck (s), Lennart Levi (c) och Solveig Hellquist (fp).

Avvikande mening

ILO-konvention nr 94 (s, v, mp)

Sven-Erik Österberg (s), Sylvia Lindgren (s), Lars Lilja (s), Maria Stenberg (s), Josefin Brink (v), Ann-Christin Ahlberg (s), Ulf Holm (mp) och Patrik Björck (s) anför:

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet anser att Sverige snarast ska ratificera ILO:s konvention 94, som slår fast att offentliga myndigheters upphandling ska innehålla klausuler som garanterar löntagare villkor som inte är mindre förmånliga än de som finns i kollektivavtal för arbete av samma sort i den bransch och i den sektor som arbetet utförs.

Vi menar att en ratificering skulle förbättra möjligheterna att motverka social dumpning, eftersom företag som konkurrerar med undermåliga villkor för sin personal då kan utestängas från offentliga upphandlingar. Mot bakgrund av EG-domstolens beslut i Laval-målet bör regeringen verka för att hinder på EU-nivå för en svensk ratificering av ILO nr 94 undanröjs. Därmed anser vi att riksdagsskrivelsen 2005/06:174 och 175 bör slutbehandlas utan ytterligare dröjsmål.